

punkalaidun sposti.txt

Vastaanottaja: Valtiovarainministerio VM

Aihe: VS: Punkalaitumen kunta / Lausunto / valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettäjä: Kunta Punkalaidun [mailto:kunta@punkalaidun.fi]

Lähetetty: 3. huhtikuuta 2014 16:32

Vastaanottaja: Valtiovarainministerio VM

Aihe: Punkalaitumen kunta / Lausunto / valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Liitteenä Punkalaitumen kunnanhallituksen päätös 31.3.2014 § 59.

terveisin

Punkalaitumen kunta

Tuula Berggren

tuula.berggren@punkalaidun.fi

Lausunto / valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Khall 31.03.2014 § 59

Valmistelija: kunnanjohtaja

Hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntauudistusta. Järjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään ja järjestelmän kannustavuutta parannetaan. Tavoitteena on, että perusopetuksen rahoitus perustuisi jatkossa nykyistä enemmän perusopetuksen toimintaympäristöä kuvaaviin indikaattoreihin, esimerkiksi kunnan maahanmuuttajien väestöosuuteen, aikuisväestön koulutustasoon sekä työttömyysasteeseen.

Tavoitteena on, että uusi valtionosuusjärjestelmä tulisi voimaan vuoden 2015 alusta lukien. Lähtökohtana on, että valtion ja kuntien välinen kustannustenjakso ei muutu uudistuksen johdosta.

Valtiovarainministeriö pyytää 4.4.2014 mennessä lausuntoa seuraavista asioista:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteereiden painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperusteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen

Kuntakohtaisten laskelmien mukaan uudistuksen aiheuttama vähennys Punkalaitumen kunnan osalta olisi n. 963.000 euroa eli n. 300 euroa/asukas.

Lausuntopyyntö on esityslistan oheismateriaalina. Lausuntopyyntöön liittyvä materiaali on nähtävissä [valtiovarainministeriön internetsivuilla](#).

Lisätietoja: kunnanjohtaja Lauri Inna, puh. 0400 379 388.

Esittelijä:

Kunnanhallitus päättää antaa lausuntonaan selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta seuraavaa:

Valtionosuusjärjestelmän uudistamisen yleiset tavoitteet nykyjärjestelmän yksinkertaistamiseksi ja monimutkaisten kriteereiden selkeyttämiseksi ovat hyviä, mielekkäitä ja kannatettavia.

Uudistuksen aikataulu on sen sijaan huono, mikäli valtionosuuden ensimmäiset leikkaukset kohdistuvat jo vuodelle 2015. Vähintäänkin jo suunniteltua kuntakohtaisten vähennysten porrastamista tulee noudattaa. Porrastus ei missään olosuhteissa saa ylittää 50 euron asukaskohtaista summaa per vuosi. Lisäksi sellaisten kuntien kohdalla, joilla menetys väistämättä jakautuu useiden vuosien ajanjaksolle, tulee se toteuttaa juuri niin pitkällä aikavälillä, kun kokonaisvähennys vaatii. Siirtymäajan tulee olla vähintäänkin viisi vuotta.

Nykytilanteessa valtionosuuksien suunniteltu vähennys toteutetaan esityksen mukaan samaan aikaan, kun kuntien tehtävien kasvaessa esimerkiksi toimeenpannaan mittava sote-uudistus, mikä ensivaikuttavassa rakennepoliittisena investointina vain kasvattaa kuntien menoja. Tämän vuoksi monessa kunnassa tilanne on ajautumassa kohtuuttomaksi.

Ikärakenteen painoarvon vähentäminen ja sairastavuuden vaikutusten lisääminen ovat uudistuksen merkittävimmät negatiiviset asiat. Vanhempien ikäryhmien valtionosuuden perusteena käytettäviä ikäryhmähintoja on pienennetty merkittävästi. Yli 85-vuotiaiden ikäryhmähintaa on pienennetty noin 30 %. Vastaavasti lasten ja nuorten ikäryhmähintoja on nostettu ja perusteluina on käytetty mm. huostanottojen aiheuttamien kustannusten korvaavuutta. Iäkkäiden ikäryhmien valtionosuusperusteen aleneminen vaikuttaa jopa ylisuurelta. Tämä muutos liitettyä lasten ja nuorten ikäryhmähintojen korottamiseen perusteena huostanotot on ristiriidassa ennaltaehkäisyä ja elämänhallintaa korostavan trendin kanssa.

Käytännössä kuntia rokotetaan hyvinvoivasta vanhusväestöstä, ja ennaltaehkäisevän terveydenhuollon painoarvoa näin oleellisesti vähennetään. Lisäksi on todettava, että nämä kriteerit vaikuttavat paljon kuntakohtaiseen lopputulokseen, joissa vanhusvoittoiset maaseutukunnat ovat suurimpia jako-osuuksien häviäjiä. Punkalaitumen kunnan näkemyksen mukaan vanhempien ikäryhmien valtionosuusperusteen pienentämiselle ei ole myöskään kustannusvastaavia perusteita, koska juuri tämä ikäryhmä on jo lakisääteisestikin tarpeen mukaan kattavan hoidon parissa.

Uudistettu sairastavuuskerroin vaatii edelleen tarkennuksia. Valtionosuuden määräytyminen osin Kelan lääkkeiden erityiskorvattavuuden perusteella ei kohtele kuntia tasapuolisesti. Erityiskorvauksen saaminen edellyttää lääkärin tekemän lausunnon lähettämistä Kelaan. Lääkäreiden puuttuminen tai vaihtuminen saattaa olla pienemmissä ja syrjäisemmissä kunnissa yleistä, mikä voi johtaa siihen, että sairauksia alidiagnostisoidaan tai ns. keikkalääkäreiltä voi jäädä tarvittavat lausunnot tekemättä.

Lopullisessa valtionosuusuudistuksessa sairastavuuskertoimen määräytymisperusteiden ei tule perustua vain Kelan lääkkeiden korvattavuuteen. Sairastavuuskertoimessa tulee huomioida suun terveydenhuollon sekä päihdehuollon kustannuksia, koska ne kasvavat jatkuvasti.

Punkalaidun on myös huolissaan verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen omavastuun korottamisesta. Ehdotuksessa verotuloihin perustuvaa tasausta muutetaan aiemmasta. Tasausrajaa nostetaan 91,86 %:sta 100 %:iin ja tasauslisä on 80 %:a. Tasausvähennyksen määrä on progressiivinen alkaen 30 %:sta, kun se nyt on kiinteä 37 %:a. Punkalaitumen kunta esittää, että verotulotasausta koskeva järjestelmä tulee säilyttää, kuntien erilaisten tulopohjien tasaukseksi ja kuntalaisten palvelujen turvaamiseksi. Vähintäänkin

tasauslisän omavastuuosuutta tulee pienentää suunnitellusta.

Lopuksi todettakoon, että harkinnanvaraisen valtionosuuden jaon ei tule olla toistuvasti tiettyjen kuntien etu, vaan että sen myöntämisen kriteerinä olevaa väliaikaisuutta myös todellisuudessa kunnioitettaisiin. Tulevaisuudessa yhtenä kriteerinä tulisikin olla nyt tehtävän valtionosuusuudistuksen seurauksena tapahtuvat suurimmat valtionosuuksien menetykset.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi esittelijän esityksen.

